

เกณฑ์การประกวดการแสดงเพลงพื้นบ้านในสถานศึกษา
ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พุทธศักราช ๒๕๖๑

๑. ประเภทเพลงอีแซว

๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

- ๑.๑.๑ นักร้อง และ นักดนตรี ต้องเป็นนักเรียนและกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖
- ๑.๑.๒ นักร้องและนักดนตรี รวมทั้งสิ้น ๑๒ – ๑๕ คนต่อคณะ
- ๑.๑.๓ นักร้องและนักดนตรี ต้องเป็นนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

๑.๒ คณะที่เข้าร่วมประกวดจะต้องประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ ต้องมีนักร้องหลัก ชายและหญิง อย่างน้อย ๓ คู่ (ชายจริง หญิงแท้ และทำหน้าที่ขับร้องนำ ส่วนผู้แสดงที่เหลือทำหน้าที่ลูกคู่)
- ๑.๒.๒ นักดนตรี ๓ คน ได้แก่ ตะโพน ฉิ่ง และกรับ

๑.๓ เพลงที่ใช้ในการประกวด

- ๑.๓.๑ บทร้อง ต้องประพันธ์ขึ้นใหม่ โดยมีเนื้อหา แบ่งเป็น ๒ ส่วน

- ๑) วันอนุรักษ์มรดกไทย
- ๒) การสร้างสรรค์ และจรรโลงสิ่งที่ดีงามในสังคม

- ๑.๓.๒ ลำดับขั้นตอนการแสดงตามขนบธรรมเนียมเพลงอีแซว ได้แก่

- ๑) บทรำลึกวันอนุรักษ์มรดกไทย (แทน บทไหว้ครู) ระยะเวลาไม่เกิน ๕ นาที
- ๒) บทเกริ่น เช่น บททักทาย แนะนำ กล่าวถึงงาน หรืออื่นๆ
- ๓) บทประ (เนื้อหา เนื้อเรื่อง เกี่ยวกับการสร้างสรรค์)
- ๔) บทลา (สรุป ขอบคุณ อวยพร หรืออื่นๆ)

หมายเหตุ : บทร้องต้องไม่เคยผ่านการเผยแพร่หรือร้องที่ใดมาก่อน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมประกวดจะต้องส่งเนื้อร้องให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนการประกวด และหากตรวจสอบพบมีการคัดลอกบทเพลงจากผู้อื่น คณะกรรมการขอสงวนสิทธิ์ในการไม่พิจารณาตัดสิน

๑.๔ เวลาในการประกวด ใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ นาที

๑.๕ ลำดับขั้นตอนการร้องเพลงอีแซว ตามรายละเอียดข้อ ๑.๓.๒

- ๑.๕.๑ บทรำลึกวันอนุรักษ์มรดกไทย
- ๑.๕.๒ บทเกริ่น
- ๑.๕.๓ บทประ
- ๑.๕.๔ บทลา

๑.๖ เกณฑ์การตัดสิน

๑.๖.๑ คณะกรรมการตัดสินจะพิจารณาให้คะแนนดังนี้

- ๑) เนื้อร้อง ฉันทลักษณ์ถูกต้อง เนื้อหามีคุณค่าน่าสนใจ สร้างสรรค์สังคม ภาษาถูกต้อง (๒๐ คะแนน)
 - ๒) การร้อง น้ำเสียง อักขระวิธี จังหวะ และทำนอง (๓๐ คะแนน)
 - ๓) การแสดงออก สีลา ท่าทาง สีหน้า สายตา และการแสดงออกที่สอดคล้องกับอารมณ์ในการแสดง (๑๕ คะแนน)
 - ๔) ปฏิภาณไหวพริบ และปฏิสัมพันธ์ การแก้ปัญหา การค้น การดึงดูดความสนใจ และอื่นๆ (๑๕ คะแนน)
 - ๕) ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นเอกภาพในการนำเสนอของคณะ วิธีการนำเสนอ มุขตลก (๑๕ คะแนน)
 - ๖) การแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดง (๕ คะแนน)
- ๑.๖.๒ ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

๒. ประเภทข้อ

๒.๑ คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

๒.๑.๑ ผู้เข้าประกวด ต้องเป็นนักเรียนและกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ประกอบด้วย

- ๑) นักร้อง จำนวน ๒ คน ประกอบด้วย
 - ชาย ๑ คน หญิง ๑ คน
- ๒) นักดนตรี จำนวนไม่เกิน ๘ คน
 - เครื่องดนตรี ได้แก่ สะล้อ ซึง (ปิ่น) ปี่จุม ขลุ่ย กลองโป่งโป่ง ฉิ่ง และฉาบ

(ให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม)

๒.๑.๒ นักร้องและนักดนตรี ต้องเป็นนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

๒.๒ เพลงที่ใช้ในการประกวด

๒.๒.๑ ทำนองข้อ ใช้ทำนองขอพม่า (นางบัวคำ)

๒.๒.๒ บทข้อ ต้องประพันธ์ขึ้นใหม่! โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ๑) รอบคัดเลือก รอบที่ ๑ เนื้อหาเกี่ยวกับวันอนุรักษ์มรดกไทย
- ๒) รอบคัดเลือก รอบที่ ๒ เนื้อหาเกี่ยวกับวันอนุรักษ์มรดกไทย (ตามเนื้อหาที่ส่งพร้อมกับ DVD)

๓) รอบชิงชนะเลิศ คัดเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกไทยในประเด็นดังต่อไปนี้
จำนวน ๑ ข้อ โดยวิธีการจับสลาก

- ๓.๑) ภาษาคำเมือง
- ๓.๒) การแต่งกายพื้นเมือง
- ๓.๓) อาหารพื้นเมือง
- ๓.๔) ดนตรีพื้นเมือง
- ๓.๕) การแสดงพื้นเมือง

๒.๒.๓ ลำดับขั้นตอนการแสดงตามขนบธรรมเนียม การขับชอ ได้แก่

- ๑) บทไหว้ครู
- ๒) บทเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๓) บทชออนุรักษ์มรดกไทย ตามข้อกำหนด ๕ ข้อ
- ๔) บทส่งท้าย เช่น ขอบคุณ ลา อวยพร

หมายเหตุ : บทร้องต้องไม่เคยผ่านการเผยแพร่หรือร้องที่ใดมาก่อน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมประกวดจะต้องส่งเนื้อร้องให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนการประกวด และหากตรวจสอบพบว่ามีคำคัดลอกบทเพลงจากผู้อื่น คณะกรรมการขอสงวนสิทธิ์ในการไม่พิจารณาตัดสิน

๒.๓ เวลาในการประกวด

- ๔.๑) รอบคัดเลือก ใช้เวลาไม่เกิน ๑๕ นาที
- ๔.๒) รอบชิงชนะเลิศ ใช้เวลาไม่เกิน ๒๐ นาที

๒.๔ เกณฑ์การตัดสิน

๒.๔.๑ คณะกรรมการตัดสินจะพิจารณาให้คะแนนดังนี้

- ๑) ปฏิภาณไหวพริบ และปฏิสัมพันธ์ (การแก้ปัญหา การตั้งคำถาม การดึงดูดความสนใจ และการสื่อสารอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง) (๓๐ คะแนน)
 - ๒) เนื้อหาในการขับชอ ฉันทลักษณ์ถูกต้อง เนื้อหามีคุณค่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกไทย (๒๐ คะแนน)
 - ๓) การขับชอ น้ำเสียง อักขระวิธี จังหวะ และทำนอง (๒๐ คะแนน)
 - ๔) การแสดงออก สีส่า ท่าทาง สีหน้า สายตา และการแสดงออกที่เหมาะสม (๑๐ คะแนน)
 - ๕) ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นเอกภาพในการนำเสนอของคณะ วิธีการนำเสนอผ่านการขับชอ मुखपाठ (๑๐ คะแนน)
 - ๖) การแต่งกายและดนตรีประกอบการขับชอ (๑๐ คะแนน)
- ๒.๔.๒ ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

๓. ประเภทหมอลำ

๓.๑ คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

๓.๑.๑ ผู้เข้าประกวดต้องกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำนวน ๒๐ คน

ประกอบด้วย

๑) หมอลำ ชาย ๑ คน หญิง ๑ คน

๒) นักดนตรีและเครื่องดนตรี ประกอบด้วย

- แคน ๒ เต้า จำนวน ๑ คน

- พิณ จำนวน ๑ คน

- โหวด จำนวน ๑ คน

- โปงลาง จำนวน ๑ คน

- กลองอีสาน จำนวน ๑ ชุด

- เบส จำนวน ๑ คน

- ดนตรีพื้นเมืองอีสานอื่นๆ ตามความเหมาะสม

๓) ผู้ฟ้อนประกอบ จำนวน ๑๒ คน

๓.๑.๒ นักร้อง นักดนตรี และนักแสดงต้องเป็นนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

๓.๒ เพลงที่ใช้ในการประกวด

๓.๒.๑ เพลงสำหรับเปิดวง

๓.๒.๒ ลายเพลง ประกอบบทร้อง และการแสดงต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวันอนุรักษ์มรดกไทย

๓.๓ เวลาในการประกวด ใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ นาที

๓.๔ การแสดง

๓.๔.๑ ชุดการแสดงเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวันอนุรักษ์มรดกไทย

๑) เนื้อร้องแต่งขึ้นใหม่ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และวันอนุรักษ์มรดกไทย ซึ่งไม่เคยเผยแพร่หรือแสดงที่ไหนมาก่อน โดยใช้ทำนองพื้นถิ่นอีสาน ที่เป็นทำนองดั้งเดิม หรือทำนองประยุกต์ แต่ยังคงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของหมอลำ

๒) ทำฟ้อน ให้สร้างสรรค์ชุดการแสดงขึ้นใหม่ โดยจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาในข้อที่ ๓.๔.๑ ข้อ ๑)

๓.๔.๒ ชุดการแสดงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน

๓.๕ เกณฑ์การตัดสิน

๓.๕.๑ คณะกรรมการตัดสินจะพิจารณาให้คะแนนดังนี้

๑) ดนตรี พิจารณาจากความไพเราะ ความถูกต้อง แนวการบรรเลง กลวิธีการบรรเลง ความกลมกลืน บุคลิกภาพและวินัยในการบรรเลง (๒๕ คะแนน)

๒) การขับร้องและเนื้อหา สาระ พิจารณาจาก น้ำเสียงในการขับร้อง อักษร การขับร้องชัดเจน กลมกลืนกับเสียงดนตรี พร้อมกันมีเนื้อหาสาระ สอดคล้อง ตามข้อ ๓.๔.๑ ข้อ ๑) และข้อ ๓.๔.๒ (๕๐ คะแนน)

๓) การแสดง พิจารณาจาก ลำดับการแสดง กระบวนการพ้อง ความสวยงาม และความเหมาะสมของการแต่งกาย และความคิดสร้างสรรค์เชิงอนุรักษ์ รวมทั้งความกลมกลืนระหว่างดนตรี การขับร้องและการแสดง (๒๕ คะแนน)

๓.๕.๒ ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

๔. ประเภทเพลงโนรา

๔.๑ คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

๔.๑.๑ ผู้เข้าประกวดต้องกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

๔.๑.๒ จำนวนผู้ร่วม ๖ - ๘ คน

๔.๑.๓ จำนวนลูกคู่ ไม่เกิน ๗ คน

๔.๒ เครื่องดนตรี/นักดนตรี จำนวนไม่เกิน ๗ คน ประกอบด้วย

๔.๒.๑ ปี่ ๑ คน

๔.๒.๒ ทับ ๑ คน

๔.๒.๓ กลอง ๑ คน

๔.๒.๔ โหม่ง - ฉิ่ง ๑ - ๒ คน

๔.๒.๕ แตร ๑ คน

๔.๒.๖ นักดนตรีปี่นอกโลมให้ใช้นักเรียนจากสถานศึกษาอื่นได้และต้องศึกษาอยู่ในระดับไม่เกินมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๔.๒.๗ อนุโลมให้ใช้ ซอ หรือขลุ่ย ในการบรรเลงเสริม

๔.๓ เพลงที่ใช้ในการประกวด และลำดับการแสดง

๔.๓.๑ เพลงโหมโรง (ดนตรีอย่างเดียว) ให้เริ่มด้วยการบรรเลงเพลงพัดชาหรือเพลงทำนองข้าต่อด้วยเพลงดำเนิน เพลงเข็ดทำนองข้าและทำนองเร็ว

๔.๓.๒ ขับร้องบทหน้ามาน (ทำนองหนังโนรา) เนื้อหาสาระเกี่ยวกับวันอนุรักษ์มรดกไทย จำนวน ๑๖ วรรค ผู้ร้อง ๑ - ๒ คน

๔.๓.๓ การรำประกอบดนตรี ประกอบด้วย เพลงโค เพลงนาตข้า และเพลงนาตเร็ว

๔.๓.๔ การรำทำบท ประกอบด้วย ทำนองเพลงบทร้ายแตร จำนวน ๘ วรรค ทำนองบทผันหน้าหรือบทลีโต จำนวน ๘ วรรค ต่อด้วยเพลงทับเพลงโทน จำนวน ๑๒ วรรค โดยมีสัมผัสส่ระหว่างบทต่อเนื่องกันทั้ง ๓ ตอน มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเกิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔.๓.๕ การรำทำนองเพลงครุ

๔.๔ เวลาในการประกวด ใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ นาที

๔.๕ เกณฑ์การตัดสิน

๔.๕.๑ ดนตรี (๓๐ คะแนน)

๑) ความถูกต้องของการบรรเลง (๑๐ คะแนน)

๑.๑) ตามธรรมเนียมการบรรเลง

๑.๒) ตามรูปแบบการแสดง

๒) ความหลากหลายของจังหวะทาบ (๑๐ คะแนน)

๓) ความไพเราะ สอดคล้อง กลมกลืน (๕ คะแนน)

๔) การรับบทของลูกคู่ (๕ คะแนน)

๔.๕.๒ ขั้บบท (๔๐ คะแนน)

๑) น้ำเสียง (๑๐ คะแนน)

๒) จังหวะการร้อง (๑๐ คะแนน)

๓) ท่วงทำนอง (๑๕ คะแนน)

๔) อักขระ (๕ คะแนน)

๔.๕.๓ ลีลา ท่าร่า (๒๐ คะแนน)

๑) ความสมบูรณ์ของลีลาท่าร่า ความเป็นเอกภาพ, ความกลมกลืน, ความสัมพันธ์ของท่าร่า

(๑๐ คะแนน)

๒) กลวิธีของการร่าทำบท การสอดแทรกสาระและสื่อความหมายสอดคล้องกับบท

(๑๐ คะแนน)

๔.๕.๔ เนื้อหาสาระ (๑๐ คะแนน)

๑) เนื้อหาสาระเกี่ยวกับวันอนุรักษ์มรดกไทย

๒) เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔.๕.๕ การแต่งกาย

๑) ผู้ร่า แต่งกายถูกต้องตามรูปแบบของโนรา

๒) ลูกคู่ แต่งกายถูกต้องเหมาะสมเป็นหนึ่งเดียวกัน

๔.๕.๖ ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

๕. วิธีการประกวด

๕.๑ ให้สถานศึกษาติดต่อขอรับรายละเอียดเกณฑ์การประกวดและใบสมัครได้ที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทุกจังหวัด กรณีอยู่ในกรุงเทพมหานครให้ติดต่อขอรับรายละเอียดเกณฑ์การประกวดและใบสมัครได้ที่กลุ่มสืบสานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เลขที่ ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๒๘ ต่อ ๔๒๕๑ - ๔๒๕๕ โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๔๓๒๘ ตามวัน เวลาราชการ หรือทาง <http://www.culture.go.th> ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๕.๒ ให้สถานศึกษาที่มีความประสงค์จะสมัครเข้าร่วมประกวด เขียนใบสมัครลงในแบบใบสมัครตามที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมกำหนด และส่งใบสมัครไปที่กลุ่มสืบสานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เลขที่ ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐ ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ พร้อมแนบ

๑) แผ่น DVD บันทึกการแสดงตามเกณฑ์การประกวดแต่ละประเภท จำนวน ๑ ชุด

๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยรับรองสำเนาถูกต้องของทุกคนทั้งผู้เล่นจริงและผู้เล่นสำรอง (ถ้ามี)

๓) เอกสารแนะนำวง จำนวน ๑๐ ชุด

๔) รายละเอียดการแสดง ชื่อเพลง เนื้อร้องที่กำหนดให้ประพันธ์ขึ้นใหม่

จำนวน ๑๐ ชุด

๕.๓ ในการสมัครเข้าร่วมประกวดสามารถส่งคณะเข้าร่วมประกวดได้มากกว่า ๑ คณะ โดยสมัครได้คนละ ๑ คณะต่อ ๑ ประเภทเท่านั้น ทั้งนี้ จะสมัครด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ก็ได้ กรณีส่งทางไปรษณีย์จะถือว่าวันที่ประทับตรา ณ ที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางเป็นสำคัญ

๕.๔ ผู้สมัครเข้าประกวดทุกประเภทต้องเตรียมเครื่องดนตรีไปเอง

๖. การประกาศผลและมอบรางวัลการประกวด

๖.๑ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะจัดการประกวดรอบชิงชนะเลิศ ในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๖.๒ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะประกาศผลและมอบรางวัลการประกวดแสดงเพลงพื้นบ้าน ในสถานศึกษา ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พุทธศักราช ๒๕๖๑ ในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๗. การเผยแพร่ผลงาน

๗.๑ คณะที่ชนะเลิศการประกวดทั้ง ๔ ประเภท จะต้องบันทึกเทปการแสดงเพื่อจัดทำวีดิทัศน์ ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเผยแพร่ ในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๗.๒ คณะที่ชนะเลิศการประกวดทั้ง ๔ ประเภท จะต้องแสดงเพื่อถ่ายทอดดนตรีและการแสดง เพลงพื้นบ้านให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในงานต่างๆ ตามที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมร้องขอ

๘. วัน เวลา และสถานที่การประกวด

ประเภท	รอบคัดเลือก จาก DVD บันทึกการแสดง ให้เหลือ ๑๐ คณะ	รอบคัดเลือก ให้เหลือ ๓ คณะ โดยแสดงสดต่อหน้ากรรมการ	รอบชิงชนะเลิศ	การแสดงเพื่อบันทึกเทป
เพลงอีแซว	๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรม แห่งประเทศไทย	๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรม แห่งประเทศไทย
ขับซอ	๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดน่าน		
หมอลำ	๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๓ เมษายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดร้อยเอ็ด		
เพลงโนรา	๗ - ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดสงขลา		